

Groepsvoorlichting - inhoud

De voorlichting wordt door de deelnemers gezien als een voorlichting over een bepaalde ziekte waarbij het deelnemen aan een BVO een van de onderdelen is. Er is behoefte aan meer informatie over het ontstaan van de ziektes, de risicofactoren, wat je zelf kunt doen en op welke klachten je moet letten. Informatie over het BVO zelf is daarbij ook van belang, zoals wanneer je wordt uitgenodigd en waarom, wat het doel is van de test, dat het juist bedoeld is voor mensen zonder klachten, wat de mogelijke uitslagen kunnen zijn en wat deze uitslagen dan betekenen. Aandacht voor het feit dat het BVO bedoeld is om (een voorstadium van) kanker vroeg op te sporen is hierbij van groot belang. Onder sommige (groepen van) deelnemers kan het idee heersen dat een slechte uitslag van het BVO betekent dat je binnen afzienbare tijd zult overlijden. Het uitleggen van het doel van de BVO's is daarom van belang.

Over het algemeen werd gezegd dat het goed zou zijn als er tijdens de groepsvoorlichting een **video** getoond zou worden, bijvoorbeeld de video zoals door ons ontwikkeld, de Steffie video, of in het geval van het BVO darmkanker eventueel alleen de video over hoe je de ontlastingstest uitvoert. Vervolgens zouden de deelnemers deze **video graag ontvangen** (via bijvoorbeeld Whatsapp) zodat ze er thuis nogmaals naar kunnen kijken en het eventueel ook aan anderen kunnen laten zien of verder kunnen verspreiden. Verder vonden de deelnemers het over het algemeen erg belangrijk dat er ruimte is tijdens een groepsvoorlichting om **vragen te kunnen stellen**. De mogelijkheid tot het stellen van vragen wordt dan ook gezien als het grootste voordeel van groepsvoorlichting ten opzichte van andere informatie strategieën (verspreiding van een verkorte folder of een video).

Verder viel op dat de groepsvoorlichting breder wordt gezien dan enkel het geven van voorlichting over het specifieke BVO. Deelnemers willen graag **informatie over de risicofactoren** ten aanzien van borst-/darm-/baarmoederhalskanker en daarmee ook informatie over hoe ze er dan zelf voor kunnen zorgen om gezond te blijven in dat opzicht. Met name met betrekking tot darmkanker speelde dit een grote rol. Mannen en vrouwen wilden bijvoorbeeld weten wat de **invloed is van bepaalde voeding** op het al dan niet ontwikkelen van darmkanker, met name door tegenstrijdige voedingsadviezen waren ze hierin op zoek naar betrouwbare informatie. Dit gold met name voor de mensen met een Turkse, Marokkaanse en Surinaamse achtergrond. Ten slotte wilden de deelnemers ook graag meer leren over **de klachten waarop je moet letten** en waarmee je naar de huisarts moet gaan.

Ook is het belangrijk dat er tijdens de groepsvoorlichting aandacht is voor de **misconcepties** die er kunnen leven onder bepaalde groepen en er in wordt gegaan op **relevante cultuurspecifieke aspecten** die een rol kunnen spelen (zie voor de inhoud hiervan het document 'Overzicht vragen en misconcepties'). In het kader van het BVO baarmoederhalskanker behoeft het onderwerp van de **HPV-vaccinatie extra sensitiviteit**. Onder bepaalde groepen zijn vaccinaties, en met name de HPV-vaccinatie, gevoelige onderwerpen. Het benoemen dat groepsvoorlichting ook over de HPV-vaccinatie gaat kan sommige mensen afschrikken om te komen, waarbij het aan de andere kant wel belangrijk is dat tijdens de voorlichting kort het bestaan van de vaccinatie wordt benoemd en dat expliciet de link wordt gelegd met het BVO baarmoederhalskanker. Deze associatie blijkt namelijk veelal onbekend.

Ten slotte is het vanuit **ethisch perspectief** belangrijk dat er tijdens de groepsvoorlichting aandacht is voor zowel wel deelnemen als niet deelnemen aan het BVO en dat dit beide valide opties zijn. Er kan door de vorm van groepsvoorlichting een bepaalde sociale norm of druk ontstaan richting wel-deelname. Het is belangrijk hier bewust van te zijn bij het geven van groepsvoorlichting over de BVO's.

Uitkomsten sessies vrouwen BVO borst- en darmkanker (50-75 jaar)

Turkse achtergrond

Hier is geen specifieke opdracht uitgevoerd over de inhoud van de groepsvoorlichting i.v.m. tijdsgebrek door de vertaling tijdens de sessies.

Marokkaanse achtergrond

Voor de opdracht in de groep hebben de vrouwen verschillende slides gezien met betrekking tot het BVO darmkanker. Daarbij konden ze aangeven of ze een slide al dan niet relevant vonden en welke extra informatie ze hierbij zouden willen weten. De slides zijn te vinden in het document 'Slides Opdracht Groepsbijeenkomst - Inhoud'. Alle informatie op de slides werd door de vrouwen belangrijk gevonden. Hieronder staan opmerkingen die erbij werden gemaakt:

Algemeen:

- Belangrijk dat goed wordt uitgelegd waarom de leeftijdsgrenzen er zijn voor het BVO.
- Om over te brengen hoe de ontlastingstest moet worden gedaan is het beter om het filmpje laten zien dan de illustraties op de slides
- Ook om uit te leggen over hoe darmkanker ontstaat zou een filmpje beter zijn.
- Meer informatie is nodig over het voorstadium van darmkanker, wat betekent dat?

Risicofactoren en klachten:

- Het is heel belangrijk om te weten wat je zelf kunt doen om darmkanker te voorkomen
- Uitleg over de relatie met eten en wat je dan beter wel en niet kunt eten is ook belangrijk.
- Ook is informatie over op welke klachten je moet letten belangrijk.

Erfelijkheid:

- Bij hoeveel mensen is er sprake van een erfelijke oorzaak?
- Als het in de familie zit, vanaf welke leeftijd moet je dan screenen?

Voor- en nadelen:

- Goed om te benoemen.
- Uitleggen wat wordt bedoeld met complicaties

Welke mogelijke uitslagen:

- Relevant om te weten

Vervolgonderzoek:

- Welke complicaties kunnen er optreden bij een colonscopie?
- Vertellen dat het vervolgonderzoek wel van eigen risico af gaat
- Gedetailleerde informatie over een colonscopie hoeft pas gegeven te worden als dit aan de orde is, in een eerste voorlichting hoeft dit niet te gedetailleerd.

Algemeen ten aanzien van groepsvoorlichting:

- Ruimte om over ervaringen te praten
- Ervaringen van mensen horen die hebben deelgenomen aan het bevolkingsonderzoek
- Het is belangrijk dat het een interactieve bijeenkomst is, met voldoende ruimte voor vragen

Surinaamse achtergrond

Hier is geen specifieke opdracht uitgevoerd ten aanzien van de inhoud van de groepsvoorlichting maar hebben we met elkaar over de inhoud gesproken. Hieronder een paar opvallende punten:

- Groepsvoorlichting is nodig om mensen ook al jonger bewust te maken
- Belangrijk om het breder te trekken dan alleen het BVO. Dus meer over darmkanker in het algemeen: hoe het kan ontstaan, wat is slechte voeding, en hoe maak je betere keuzes (betreft voeding)?
- Belangrijk dat zowel mannen als vrouwen kunnen komen: dan kun je met je partner komen en dan zullen ze er ook achteraf over praten.

Zonder migratie achtergrond

Aangezien groepsvoorlichting voor deze groep niet een van de strategieën was die naar voren kwamen tijdens de sessies is er geen opdracht uitgevoerd ten aanzien van de inhoud van deze bijeenkomsten en is er verder ook niet over gesproken.

Uitkomsten sessies mannen BVO darmkanker (55-75 jaar)

Turkse achtergrond

Tijdens de bijeenkomst is gevraagd wat het belangrijkste is wat mensen na het bijwonen van een groepsvoorlichting zouden moeten weten. De reacties hierop waren:

- Het is belangrijk om mee te doen om er op tijd bij te zijn
- Meedoen aan de test is belangrijk voor een gezond leven
- Dat je door mee te doen aan het BVO er snel bij kan zijn wat ervoor kan zorgen dat je er niet aan zult sterven.

Marokkaanse achtergrond

Tijdens de bijeenkomst is gevraagd wat het belangrijkste is wat mensen na het bijwonen van een groepsvoorlichting zouden moeten weten. De reacties hierop waren:

- Dat je niet bang hoeft te zijn voor (de uitslag van) het BVO.
- Dat als je er vroeg bij bent, dat het dan nog goed te behandelen is.

Kortom, het doel en waarom er bevolkingsonderzoek zijn is volgens de mannen belangrijk en ook het wegnemen van de angst voor de uitslag (een slechte uitslag betekent niet meteen dat je dood gaat, maar je kunt er juist vroeg bij zijn).

Surinaamse achtergrond

Aspecten die aan bod kwamen toen gevraagd werd naar de inhoud van de groepsvoorlichting:

- Hoe je kanker kunt voorkomen is belangrijke informatie (dus breder dan alleen deelnemen aan het BVO)
- Er wordt gezegd dat Surinamers van titels houden, dus voorlichting gegeven door een professor ofzo. In elk geval iemand met een titel.
- Als voorbeeld wordt benoemd dat er onlangs een Surinaamse uroloog is geweest bij het buurthuis die 4 bijeenkomsten van 2 uur heeft gehouden over prostaatkanker. Hier waren ze erg positief over.

Zonder migratie achtergrond

Aangezien groepsvoorlichting voor deze groep niet een van de strategieën was die naar voren kwamen tijdens de sessies is er geen opdracht uitgevoerd ten aanzien van de inhoud van deze bijeenkomsten en is er verder ook niet over gesproken.

Uitkomsten sessies vrouwen BVO baarmoederhalskanker (30-60 jaar)

Turkse achtergrond

Wat er besproken moet worden tijdens een groepsbijeenkomst:

- Eigenlijk alles wat ook in de opdracht van de folder naar voren is gekomen.
- Belangrijk is om te vertellen over HPV, hoe je meedoet aan het onderzoek en het belang daarvan.
- Ook aangeven dat het belangrijk is om het vroeg te ontdekken zodat de behandelingen minder er zijn, dit is een grote motivatie voor de vrouwen om mee te doen.
- En het is belangrijk om te vertellen dat je iets kan hebben zonder dat je klachten hebt en dat door mee te doen aan het bevolkingsonderzoek je er dan al vroeg achter kunt komen 'Hoe eerder hoe beter'.
- Informatie over het vaccin kan besproken worden, maar er zijn wel veel vrouwen tegen het vaccin/ weinig vertrouwen. Toch staan ze er wel voor open om het te bespreken en dan voornamelijk de voor- en nadelen. Het moet geen overtuiging of verplichting worden om te vaccineren, maar informeren over het vaccin mag wel. Daarbij vonden ze het ook belangrijk om te vertellen dat je mee moet doen, ook als je een vaccinatie hebt gehad.

Marokkaanse achtergrond

Wat er besproken moet worden tijdens een groepsbijeenkomst:

- De informatie zoals ook besproken is tijdens de sessies, met name de informatie die als relevant is aangemerkt bij het ontwerpen van de flyer.
- Informatie over HPV en risicofactoren voor baarmoederhalskanker
- Uitleg over deelname via de zelftest en het uitstrijkje en het verschil hiertussen. Met uitleg over waar beide op testen en hoe het proces gaat als er HPV wordt gevonden bij een zelftest en bij een uitstrijkje.
- Uitleg over hoe je de zelftest moet uitvoeren, eventueel ondersteund met afbeeldingen alhoewel niet iedereen zich comfortabel voelde bij dergelijke afbeeldingen.
- De video kan worden getoond.
- Belangrijk om afbeeldingen te laten zien ter ondersteuning
- Bespreken van de verschillende uitslagen die je kan krijgen als je deelneemt aan het BVO, uitleg ondersteunt met afbeeldingen.
- Bespreken van ervaringen van anderen (overwegingen van mensen die wel/niet hebben meegedaan en via zelftest/uitstrijkje hebben meegedaan).
- Ruimte om vragen te stellen.
- Niet praten over vaccins, de vrouwen waren hier fel op tegen en zagen het nut er niet van in als het over de screening gaat. Ze zien dit als een losstaand onderwerpen en adviseerde hier niet over te praten en zo wel dit echt in een losse bijeenkomst te doen over vaccins.

Surinaamse achtergrond

Wat er besproken moet worden tijdens een groepsbijeenkomst:

- Er moet informatie worden gegeven en het moet interactief zijn (ruimte voor ervaringen en vragen).
- Korte informatie over de HPV vaccinatie zodat mensen ook de link leggen tussen (het BVO) baarmoederhalskanker en de vaccinatie.

In plaats van een groepsvoorlichting zou voorlichting ook gegeven kunnen worden tijdens een groot (gezondheids)event. Het liefst zouden sommige vrouwen dan ook de mogelijkheid hebben om ter plekke meteen een zelftest te kunnen doen.

Zonder migratie achtergrond

Aangezien groepsvoorlichting voor deze groep niet een van de strategieën was die naar voren kwamen tijdens de sessies is er geen opdracht uitgevoerd ten aanzien van de inhoud van deze bijeenkomsten en is er verder ook niet over gesproken.